

EL LA HISTORIO DE LA URBO BRUGGE. (I-a daŭrigo)

Proksime de la nova elŝipiĝejo nova fortikaĵo devis esti konstruata por protekti la teritorion. Ĝin konstruis verŝajne Balduino la I, la unua grafo. Tio klarigas la devenon de la bruĝa burgo. Defendilo estis absolute necesa por la kreskado de urbo ĉar por la enloĝantoj devis ekzisti la ebleco sin defendi kontraŭ rabistoj kaj aliaj. Ĝin per tiu fortikaĵo Brugge estis protektata ankaŭ alimaniere nome per la rivero "Reye" oriente, kaj per larĝaj marĉoj sude kaj okcidente. Vi devas pripensi ke la atakantoj ankaŭ ne disponis pri modernaj iloj. Plie, la preĝejoj kaj publikaj konstruaĵoj, en tempo de danĝero ankaŭ servis kiel defendilo. Trafa ekzemplo en Brugge estas la hospitalo de la sankta Johano. Rigardante ĝin oni klare vidas ke ĝi estis ankaŭ ~~defendilo~~ duonfortikaĵo.

Jen Brugge estis en eksterordinare bonaj kondiĉoj por iri al gloro kaj potenco. Tia ĝi ankaŭ iĝis. Laŭlonge tiu trafikvojo, en la proksimeco de la pli bona en- kaj elŝipiĝejo, ĉirkaŭ la fortikaĵo kaj sur la per marĉoj kaj riveroj izolita tereno venas nun homoj organizi sian restadejon. Pro la arĥeologiaj objektoj kiuj estis trovataj oni povas aserti ke sur tia loko kiu en la naŭa jarcento iĝis Brugge, kaj sur la ĉirkaŭa tereno jam loĝis homoj de post la romana epoko. Sed kiam estis sufiĉaro por ke oni povu paroli pri organizita komunumo aŭ urbo? Tion ni ne scias. La plej frua indiko, kiel mi jam diris, datumas el la fino de la naŭa jarcento kaj ĝi diras ke Brugge estas jam urbo kun certa graveco. Tre malmultaj estas la indikoj por la sekvantaj du jarcentoj. Sed ili tamen montras la kreskadon kaj la prosperon. Brugge iĝas, unue portempa, baldaŭ ĉefa restadejo de la grafo de Flandrujo. Je la fino de la dekdua jarcento potenca grupo de bruĝaj ekleziuloj ludas gravan rolon en la eklezia kaj la politika vivo. La preposto de la preĝejo kaj de la kanonikaro de Sankta Donaciano iĝas la kanceliero de Flandrujo. En la komenco de la dekdua jarcento regas la malbonfama preposto Berthulf sub kies sekreta gvidado formiĝas la ribelado kontraŭ la grafo Karlo la Bona kiu finfine estis mortigata la duan de Marto 1127 en la preĝejo de St. Donaciano. Pri tiuj faktoj ni estas tute bone informitaj. Terura epoko ĝi estis por la Bruĝanoj kiuj timis venĝon de la franca reĝo aŭ de alia nobelulo. Por pli efike defendi sin ili ĉirkaŭigis la nordan parton de la urbo per palisaro el ligno. Ne estas certe ĉe ne ekzistis antaŭe jam unu palisaro. La aspekto de Brugge ĉirkaŭ tiu tempo estas tiu de iĝanta, formiĝanta urbo. Kelkaj ĉefaj stratoj plenaj je domoj kaj per ŝtonoj kovritaj. Aliaj stratoj kun domoj je distanco unu de la alia kaj kies planko ne estis planko sed tero. Tie kaj tie, ŝtona domo. La aliaj domoj estas lignaj. Ankaŭ kelkaj fortikitaj domoj kun fosaĵo ĉirkaŭe. Sekve de la mortigo de grafo Karlo la Bona, eksplodas milito inter la multaj pretendantoj inter kiuj la ĉefaj estas Willem de Normandio, la kandidato de la franca reĝo kaj Dirk de Elzaco la kandidato de la Flandroj. Brugge intertraktas kun aliaj urboj (Gent kaj Aalst) kaj kun vilaĝoj de la regiono. Dirk iĝas grafo post la batalo apud Aalst (1128). Ni volas nun menciigi la plej gravajn faktojn por la historio de Brugge. Pro tio ni nun transpasas al la dektria jarcento. Ni memoru ke intertempe la regiono de la nunaj polderoj iĝas pli kaj pli loĝebla kaj ke sekve aperas pli kaj pli da vilaĝoj. Precipe la monaĥoj de la abatejo de la "Dunoj" endigigas multajn terenojn. Depost multaj jaroj jam aperis fiŝistohavenoj okcidente de Brugge i.a. Oostende, Westende, Middelkerke kaj Mariakerke. Cio tio kunlaboras al la pligraviĝo de Brugge. La 13-a jarcento estas la ora jarcento por Brugge, kies apogeo estas la jaroj ĉirkaŭ 1300. Kun la alveno de Philips Aŭgust sur la franca trono komenciĝas grandskale la centrigo de la potenco.

Antaŭ li la diversaj grafoj estis preskaŭ komplete sendependaj de la franca reĝo. Nun la francaj reĝoj volas resubmetigi ilin. Philips Aŭgust vizitas Brugge kaj volente organizi ĝin kiel remparo en la mano de la franca centra potenco, li ĉirkaŭigas ĝin per muro (1213). Sed tiel multnombro alfluas la loĝantoj kaj la fremdaj komercistoj ke dum tempopace de trijarona jarcento la urbo denove iĝis pli granda ol la periferio de la muroj kaj ke necesos nova enmurigo. Je la duono de la jarcento estas en Brugge la organizo de la bokinoj. Je la fino de dektria kaj je la komenco de la dekvara jarcento ekaperas multaj monaĥejoj de la patroj Dominikanoj, Aŭgustanoj kaj aliaj; multaj malsanulejoj kaj hospitaloj ekz. de St. Juliano, de St. Maria Magdalena kaj aliaj.

(daŭrigota) F. ROOSE.

Dr. L.L.Z A M EN H O F - Bialystock 1859 - Warschau 1917

Op 15 December 1859 werd vader Markus Zamenhof, leraar in moderne talen te Bialystock, en zyn vrouw Rozalie, geb. Sofer, een eersten zoon geboren: Lodewijk Lazarus Zamenhof, later auteur van Esperanto.

"Van de moeder het hart, van den vader het verstand en van de omgeving de indruk" werd van hem getuigd. Want, de grootste ziel, het zuiverste genie dankt zyn vorm aan de hem omringende wereld. Zoo ook Zamenhof, die in het ongelukkige Littauen het licht zag, en hierdoor als vruchtbaar zaad in uitgelezen voedingsbodem terechtkwam.

Immers, wyl in het Westen de volkeren door natuurlyke grenzen gescheiden, of op zyn minst de mogelykheid bestaat ze ethnisch te situeeren, leefden daar alle volkeren gemengd dooreen. Misverstand en onbegrip, argwaan en krenking, vervolging en haat heerschten in zyn geboortestad tusschen haar inwoners met tegenstrydig levensdoel, elkaar vyandig gezinde geloofs-overtuigingen en verschillende talen.

Waar grenswyzigingen of volksverhuizingen onmogelyk toe te passen zyn, blyft verstandhouding het eenige redmiddel. Deze verstandhouding helpen bewerkstelligen, eerst en vooral door een taalkundig bindmiddel, was de overmoedige jeugdroom van den idealistisch aangelegden Zamenhof. Hier paarde zich echter genie aan idealisme, en uit deze jeugdroom werd later een geweldig taalmonument geboren: **ESPERANTO!**

Oppervlakkige critici beweerden weleens, dat de gedachte aan een internationale taal slechts in het brein van een slecht vaderlander, van een anti-nationalist tot ontwikkeling kon komen. Hoe verkeerd beoordeelden ze Zamenhof! Het voorgaande toont reeds duidelyk, dat het juist liefde tot zyn ongelukkige landgenooten, liefde tot zyn ramspoedig vaderland was, die hem tot zyn geweldige levenstaak bracht. In leven keerde hy zich reeds tegen dergelyke verdachtmakers: "Gy zwarte zaaiers van onvrede, spreekt maar van haat voor al wat niet van uzelf is; spreekt van egoïsme, maar gebruikt nimmer het woord "liefde", want in uw mond wordt het heilige w woord bezoedeld!", en diep gegriefd riep hy zyn vaderland tot getuige: "Gy staat nu voor myn oogen, myn dierbaar Litwa, myn ongelukkig vaderland, dat ik nooit vergeten kan, hoewel ik u als knaap verliet. U, die ik vaak in myn droomen zie, u, die geen ander deel der aarde ooit kan vervangen in myn hart, zeg my: wie heeft u méér en béter en oprichter lief: ik ideél Esperantist, die droomde van verbroedering tusschen al uw bewoners, of gene lieden, die verlangen dat gy hún alleen zult toebehooren en dat men al uwe andere zonen als ~~vreemden~~ vreemden of als slaven zal beschouwen"(I)

Neen, Zamenhof was geen slecht vaderlander: "Het Esperanto, dat liefde predikt, en de vaderlandsliefde, dat eveneens liefde predikt, kunnen nimmer elkaars vyanden zyn!"(I) Hy was een principieel, geen opportunistisch nationalist; wat hy voor zyn vaderland betrachtte, gunde hy ook andere naties.

Zamenhof's werk is een geweldig stuk internationale opvoeding. Met open oog voor de werkelykheid besepte hy ten volle, dat het aangeborene egotisme ieder mensch er toe noopt in de eerste plaats te voelen voor "wat vereenigt in eigen kring", en bygevolg een universeele geest- of levenshouding slechts geleidelijk tot ontwikkeling kon komen. Steeds liet hy de vaderlandsliefde meegelden, maar alleen in opbouwende zin, opgevat als dienst aan eigen natie. Het pronken met eigen "superioriteit", dat tarding en provocatie in 't leven roept en by gelegenheid tot oorlog leiht, aanzag hy terecht als een ramspoedigen uitwas, in stryd met een welbegrepen nationaliteitsgevoel. Wapengeweld verafschuwde hy als den grofsten vorm om geschillen te beslechten, in stryd met het moreel gevoel eener beschaafde menschheid.

Liefde voor het gezin, liefde voor het vaderland, liefde voor de menschheid waren voor hem onafscheidbare begrippen: "Het één bloeit uit het ander op. Alle zyn in eigen sfeer even belangryk; maar het latere stadium omvat het vroegere en houdt het in. Het vroegere stadium, dat nog niet aan het volgende toe isk, begrypt het latere niet altyd goed, en strekt dan angwanend, alhoewel te goeder trouw, een beschermende hand over zyn eigen ideaal. Omgekeerd vergeet het latere stadium in zyn yver soms zyn afkomst".

Ook met zyn geniale schepping: het Esperanto, streefde hy naar het overbruggen der taalgrenzen, en beoogde hy niet in 't minst aan de bestaande talen afbreuk te doen.

Deze aanhalingen getuigen van de scherpe werkelykheidszin die Zamenhof aan zyn hooge betrachtningen paarde. Eens komt de tyd, dat zyn verheven

beginselen gretig zullen worden aanvaard als mogelijke redding uit menschen vaardige toestand..

(I) "Tragiek en triomf van Zamenhof" Dr. E. Privat.
Beinfante-Ahn by W.P. van Stochum & Zoon N.V., Den Haag 1934.

----- oOo -----

Kribtalfntoj de niaj Gemembroj:- Het boek van de geschiedenis (2e verv.)

Hoe zijn wij er toch toegekomen zoo veel te vergen van de geestekyke overheid, zoo weinig onrecht te dulden van haar en te begrypen? Niet door een logische redeneering van ons verstand. Wel door een zielkundige gesstelltenis van 't gedacht dat menschen die een zoo hoogstaande zedelyke leer prediken, die zich tot volgelingen gemaakt hebben van een zedelyk hoogstaande persoonlykheid als Jezus-Christus, ook wier uiterlyke verschijning (O.A. in de kleedy) reeds waardigheid laat doorstralen en ontzag inboezemt, dat zulke menschen zich zouden leenen tot een lage daad, dat zij zouden bekwaam zyn van met vrije wil besluiten tot het stellen van een zondige daad. Dat is echter 'n logische redeneering. 't Is 't gevoel dat ons dat geeft: het gevoel dat misleidt. Nuchter bekeken met niet omneveld verstand, komen we tot de volgende bevinding. Die of die prelaat, priester, gezant Gods is daarom niettemin mensch. Toen hij priester gewyd werd, werd hy niet van zyn mensch-zijn ontheven. Hy draagt dus nog dat vleesch dat hem prikkelt, die heerschzucht en die hoogmoedwaarover hy bestendig moet waken. Hy staat nog bloot aan bekoringen allerhande. Zyn zy nooit in slechte en gevaarlyke gelegenheden?

Op die wyze bedriegt men zich ook in vele personen. Wanneer we 't streng wetenschappelyk betoog van 'n professor hooren, hoe hy zonder vooringenomenheid al het voor en het tegen onderzoekt, alles napluist om toch tot de waarheid te komen in een of ander probleem van de wetenschap, dan is men geneigd te gelooven dat men voor de verpersoonlykte objectiviteit staat. Men gaat gelooven dat hy wel in alles zoo zal zyn. En dan komt men mogelyks voor 't feit dat hy bvb. in de politiek op de meest subjectieve wyze en met de ergste vooringenomenheid te werk gaat. Dat verwondert ons en ontgoocheld ons. Nochtans zou dat niet moeten. Bedenk toch eens dat de oplossing van dit wetenschappelyk probleem hem misschien onverschillig laat terwyl hy in de politiek belangen te verdedigen heeft, of dikwyls alleen maar... ja een voorkeur of sympathie waaraan hy mordicus houdt.

----- --oOo-- -----

Aan onze leden: - Het eerst nummer van den tweeden jaarjang.

Reeds een vol jaar zyn we met dit werk bezig. Reeds 'n vol jaar zitten we reglmatig, en dat is; zeer dikwyls, gebogen over ons tydschrift, na te zien of vorm en inhoud goed zijn, na te denken wat we U de volgende maal kunnen geven. En nu beginnen we 'n tweede jaar met dit werk. Onvermoeid, wel integendeel. God gave dat we nog tientallen van jaren over dit schrift gebogen mogen zitten.

Na dit eerste jaar vol noesten arbeid, ik mag het wel zeggen, past 'n woord van dank aan sommigen uit de groep. Eerst aan de reactiesecretaris Roger Iserentant, die benevens een zeer groot aandeel van 't materiaal werk ook een niet onaanzienlyk deel van den inhoud verzorgt en die feitelyk met Alfons Nerro de zaak in gang heeft gezet.

Grégoire Maertens die in zyn weinige vrye uurtjes als hy 's Zaterdag van Brussel weerkeert, eveneens een deel materiaal werk plus nog de verspreiding verzorgt. Etienne De Baets die, zooals altyd en overal, totaal bereidwillig in de bres sprong, met materiaal werk en bijdragen, toen hulp nodig was.

Er is ook 'n zeer spytge kant aan de zaak verbonden. Niettegenstaande de meeste lezers met belangstelling naar het schrift uitzagen, kwam er om zoo te zeggen geen reactie van hen uit. Verschillende oproepen en persoonlyke aanmaningen bleven onbeantwoord. Moeten we hier ook namen noemen?

Waarom dan toch voort al dit werk? Om veel.

Ten eerste om een gedachte te verspreiden. Welke is die gedachte? De gedachte van een gezond internationalisme. Veel meer dan dat de menschen van verschillende streken met mekaar regelmatig in betrekking komen, integenstelling met de geslotenheid van de vroegere Middeleeuwen staan we zoo dat de heele wereld voor iedereen opehstaat. Een reuzen moeilykheid is het taalverschil.

het taalverschil. Wat op zijn beurt een heeleboel veelal niet vermoede narigheden bijbrengt. Het gevoel van vreemdheid, terughoudendheid, minder- of meerderwaardigheid, wantrouwen, misprijzen, onbegrip. Vooral is dit het geval wanneer veel leden van verschillende taalgroepen te dicht naast mekaar leven. Een onoverbrugbare kloof is dat tot gezonde, geregelde verhoudingen.

Die brug werpt het Esperanto. Het is een bevrijding. Omdat nu die andere neiging in den mensch, namelijk de goede neiging om ieder het zijne te geven, kan uitkomen. En de vordering van een dergelijke status brengt onbetwifelbaar met zich mede de disposities om tot een gezonde inter-nationale toestand te komen waaruit alle ongerechtigheid verdreven is. Deze gezonde inter-nationale toestand is: dat ieder volk, onverscheurd en onvermengd, in volstrekte onafhankelijkheid van gelijk welk ander volk zijn eigen staat (t. t. z. zijn eigen huisgezin) kan uitbouwen. Verder, dat al die staten zooveel mogelijk akkoorden kunnen sluiten met de andere volksstaten. Reeds jaren trachten we overal die evidentie in te hameren: Esperanto als tweede taal na de moedertaal, als wereldhulptaal, is de eerste, alhoewel niet voornaamste vereischte om tot een echte en hechte wereldvrede te komen. tot die vrede die is: rust in de orde. Of we toe daar zullen komen weten we niet, mogen we zelfs betwijfelen. Het loont reeds de moeite wanneer we enkelingen tot dat inzicht brengen en dat die enkelingen ook daarnaar, t. t. z. als mereel hoogstaande personen, gaan leven.

Ten tweede voor de groep:

Een bindmiddel te meer moet het zijn tusschen al de leden ervan. Een bindmiddel moet het blijven vooral voor degenen die door omstandigheden tijdelijk belet zijn de werkzaamheden in de groep mede te maken. Een bindmiddel zal het blijven moest het zoo ver komen dat we, eveneens door de omstandigheden gedwongen, gedurende enkele weken niet meer kunnen bijeenkomen. Het moet helpen de geest goed te houden in de groep en hoog te houden. Die geest van kameradschap en vriendschap voor het leven tusschen enkelen goed willende leden.

En hier wil ik wijzen op iets waarop ik als voorzitter fier ben en gelukkig. Als gij U een oogenblik bezint zult gij U bewust worden van het gevaar dat een mixte-groep op levert. Hoeveel groepen, ook idealistische, bleven als mixte-groep, die sereene en zuivere geest bewaren? Bijna geen. Het is daarom, door de ervaring geleerd, dat veel jeugdleiders zich onvoorwaardelijk en zonder eenige uitzondering tegen het samenzijn van jongens en meisjes keeren. En nochtans kan het niet ontkend worden dat er ook een zeer groot gevaar schuilt in het feit dat jongens en meisjes zoo lang en zoo ver van elkaar gehouden worden. Ze moeten absoluut mekaar leeren kennen en ze moeten absoluut leeren natuurlijk ongedwongen en toch natuurlijk-zuiver met mekaar omgaan. Ik meen te mogen bevestigen dat dit in groote trekken verwezenlijkt werd in onze groep. Dit zal natuurlijk des te meer het geval zijn naarmate het quantum idealistisch gezinde leden toeneemt. Daarom werd er en zal er steeds goed op gelet worden wie in onze groep komt. Dan alleen kan onze groep worden wat ze zijn moet: in het licht van het ideaal dat ons bezielt, en van de idee die wij verspreiden, een kring van levensvrienden.

Het is een goed initiatief geweest van sommigen onzer leden, deze idee dat onze groep moet zijn een kring van elkaar goed doende en goed willende levensvrienden in praktijk om te zetten tot in de kleine regelingen van het ontspanningsleven toe. Inderdaad heeft iedereen zijn liefhebberijen en het is logisch en in de lijn van onze streving dat hij of zij daarvoor gelijkgezinden uit de groep zocht. We hopen dan ook dat schaak- en andere secties weder zullen opbloeien of ontstaan; met wedstrijden enz. en de publicatie van heel dit leventje in ons orgaan.

Als men dat alles nu goed oveschouwt dan mogen we toch besluiten dat heel de werking in onze groep een interessant geval en experiment is met zeer veel mogelijkheden. En vooral dat zij een ethiek moet verspreiden die, al mogen we nu nog zoover afstaan van de verwezentlijking er van, toch de eenige is die redding kan brengen uit den chaos en recht en orde en natuurlijk-goede toestanden kan in 't leven roepen.

Dat het gevolgelijk de moeite waard is er zijn krachten aan te besteden. Daarvoor roep ik U allen op!

Uw Voorzitter.

§+§+§+§+§+§+§+§+§+§
§+§+§+§+§+§+§+§+§+§

LITERATURA ANGULO: - a/ Prozo: (daŭrigo de la tradukado de la verketo de F. Timmermans "Juffrouw Symforosa, Begijntje")
.....La pasklilioj denove venis je tempo; ĉe la "Kalvario" ili staras en siaj fortaj koloroj. Ĉio atendas signon. Ŝajnas kvazaŭ oni nur bezonas blovi en korno por ke la laktoblanka Majo aperu de malantaŭ la turnantaj ~~xxxxx~~ muelejoj.

Jen ĉio-ĉi devas gajigi la korojn de l'homojn. Sed Simforosa estas, ekde la tago ke Martinus prilaboris la ĝardenon, tute ŝanĝita interne. Ŝia koro estas vundita.

Martinus kun sia rozkolora vizaĝo, ruĝa trikotvesto kaj blua antaŭtuko postkuras ŝin en ŝia imago. Kaj ĉio alia krom li perdis sonoron kaj koloron. Ŝi pensas, pensas nur pri Martinus. Lia staturo ŝvebas tra ŝiaj preĝoj: kiam ŝi venas en ŝia ĝardeno ŝi tie ankoraŭ vidas lin fosi, manĝi pantrancojn kaj tondi vinberujon. Dormante ŝi vidas lian neesprimeblan rigardon kiam ŝi verĉis bieron je la dua fojo.

Ŝi ne povas rezisti. Komence ŝi timis ĝin; ĝi deranĝis ŝian animvivon, ŝian kuneston kun Dio, Nia kara Sinjorino kaj la belaj anĝeloj kaj sanktuloj. Ŝi preĝas pro ĝi, hejme kaj en la preĝejo. Ŝi pensis ke estis ~~xx~~granda malbono sed dum ŝi demandis ke tiuj pensoj pri Martinus malaperu, ŝi deziris ke ili restu en ~~xx~~ ŝi.

Kaj nu, post monato kaj duono, la pensado tiel firmiĝis ke ŝi ne plu luktas kontraŭ ĝi kaj kun kontentiĝo rezignacias. Kaj dum la sonoriloj resonas kaj sonas ŝi preĝas kun la manoj krucigitaj sur ŝia brusto: "Ho Disinjoro de l'Ĉielregno, konduku min tra rektaj vojetoj kaj montru al mi viajn vojojn". Sed tiun vojeton ŝi ne plu kapablas vidi sen Martinus kaj interne ŝi deziras ion kion ŝi ne ankoraŭ kuraĝas konfesi al si mem. Ŝi vidas en sia imago kamentubeton el kiu suprenleviĝas rekta strio de fumo en la krepusko, kaj virino staras sur la sojlo atendente sian bonan edzon kiu kun ratilo revenas de l'laboro.

Simforosa ridetas al la suno kiu de inter rapidaj blankaj nuboj glitas sur la beginejo.

(trad. anaro de la E°-grupo "Paco kaj Justeco")

+&+&+&+&+&+&+&+

b/ Poezio: Okaze de monato Decembro, la naskiĝmonato de L.L. Zamenhof, ni opinias ke decas aperigi en la poezianguleto poemon je rememoro al la genia aŭtoro de la lingvo Esperanto. Ankaŭ kiam li mortis antaŭ 25 jaroj regis kruela milito. Hodiaŭ monato bedaŭrinde denove mondmilito sufokas la E°-idealon.

===== AL LA MAJSTRO =====

Kiel sur kampo batala jam plena je sango kaj vundoj
Frapas kugleto la koron de iu soldato, de l'rango
Brave antaŭen kurinta en forta, decida atako,
Tiel en mezo de l'brusto la vundo de grava doloro
Frapis, o ve, nian majstron, de paca arme' pioniron.
Morti sur la bataletoj li vidis la samideanojn,
Eble por ĉiam kun ili defali la verdan standardon.
Gerموjn ne donis surtere la semoj de l'Bona Parolo:
Meze de maro de sango ĉu povas la floroj naskiĝi ?
Tiel la sorto kruela lin frapis, nek estis la venko
La rekompenco de lia juneco por ĝi fordonita
La ĉielarko brilanta post la uragano terura.
Sed malesperi neni m ni lernis de lia ekzemplo,
Kaj pli favoraj epokoj revenos por nia afero.
Evolu, ho, lia spirito revidi surmonde la pacon
Kiu al ĉiu popolo certigu por ĉiam la rajton:
Ni rekomencos labori kuraĝe por la idealo.
Sur lia tombo ni larmojn ne verŝu, nek vane plendadu,
Faru ni ion pli dolĉan al li, al la Majstro amata,
Faru ni ĉiuj promeson: La sorto terure nin batos,
Tamen tre alte ni ĉiam la verdan standardon tenados.
Majstro, ho Majstro, ne mortos jam nia bravega anaro.

(verkis B.M.)

Nia ankaŭ pensas al la vortoj de nia prezidanto sur la tria kaj kvara paĝoj de nia revuo je la rememortago de la ~~xxxxx~~ morto de nia Majstro Zamenhof. Por li neniu tasko estis tro peza se temis pri Esperanto. Ankaŭ niaj gegrupanoj devus esti pli viglaj por nia idealo. Por pravigi la vortojn de nia prezidanto kaj instigi ankaŭ iomete la tro pasivaj grupanoj ni ĉi-sube aperigas belan poemon. Geamikoj se nur iomete vi sekvas la ekzemplo de la priskribita Esperantisto la estraro de via grupo jam tre ege gojus kaj fierigus pri vi.

LA NEKONATA SOLDATO.

Tie li kuŝas - modesta la tombo
Kiel kunvenas al lia agad'
Li ja laboris sen ia aplombo
En milradaro sin sentis nur rad'.

Altajn postenojn li ne ambiciis,
Sed ĉiam pretis, se estis bezon':
Kiam ajn io nebone funkciis,
Tuj li sin metis je plena dispon'.

Stelon li ĉiam elmontris fiere,
Frontis demandojn per scia kviet'
Mokojn aŭskultis indulge, tolere,
Venkis per sia trankvila ridet'.

Ĉiam regule li pagis kotizon,
Crupajn kunvenojn vizitis sen mank'
Eĉ ekstervice grupkasan la ftizon
Helpis kuraci sen celo je dank'.

Li estis membro de l'universala,
Ankaŭ, sendube, de l'fakasoci';
Krome loganto de l'oficiala
Kaj de aliaj gazetoj dek-tri.

Librojn aĉetis li tre diligente,
Varbfoliojn disdonis laŭ pov'
Ĉiam mallaŭte, senbrue, silente;
Kaj ja ne vana montriĝis la prov'.

Tamen ne kredu lin homo havriĉa!
Etiis nur lia enspezocifer'
Sed li sin sentis plej multe feliĉa
Sin oferante per granda l'afer'.

Tiel li agis, oferis kaj varbis:
La nekonata kaj simpla soldat'
Lian rikolton aliaj surgarbis,
Dum lin kaperis la Granda Piret'.

Tiel li vivis, kaj tiel li mortis.
Nun li jam kuŝas en eta terspac'.
Eĉ la gazetoj pri li ne raportis.....
Sed tutegale! Li dormu en pac'.

&+&+&+&+&+&+&+&+&+&+&+&+&+&+&+&

ANGULO DE LA SERIOZA LABORO: - A/ serĉemulanguleto:

Jen ni denove estas. Jam tro longtempe por kelkaj gemembroj ni forrestis, ĉu ne? Sed por kontentigi la malpacienulojn (kaj ankaŭ okaze de kristnask- kaj Novjarferioj kaj de l'apero de nia speciala numero) ni publikigas hodiaŭ silabenigon tre malfacilan kaj grandan. Ni esperas ricevi multajn ensendaĵojn ĉar la solvado de tiuspecaj enigmoj estas ne nur agrebla sed ankaŭ tre instrua. Do karaj gelegontoj kuraĝe al la laboro kaj multe da sukceso. Vi ne nur bone pasigos longajn vintrovesperojn sed - pro boneco de la estraro de nia grupo - samtempe havos la okazon akiri valoran premion. Krom tio la obtenotaj puentoj ankaŭ valoros por la ĉiunontaj konkursoj.

La solvoj oni sendu antaŭ 31 Januaro 1943 al la sekretario de la grupo.

S I L A B E N I G M O .

- AK . AN . AN . AN . AR . AR . AS . AS . AT . AT . Aŭ . Aŭ . BA . RE . BE
- BE . BE . BO . BO . BU . CE . CE . CI . CO . CO . DE . DI . DO . DO . DO
- DO . DO . DO . DO . DU . EK . EK . EK . EK . EM . ER . ER . ES . ES . Eŭ
- FA . FA . FI . GA . GI . GO . GO . GO . GO . GO . ĜA . IG . JA . JU . JU
- JU . KA . KA . KA . KE . KE . KO . KO . KO . KO . KO . KO . KO . KO . KO
- KO . KO . KO . KU . LA . LA . LA . LE . LE . LI . LI . LI . LI . LI . LO
- LO . LO . LO . LO . LO . LO . LO . LO . LU . MA . ME . ME . ME . MI . MI
- MO . MU . MU . NA . NA . NA . NA . NA . NE . NE . NI . NI . NO . NO . NO
- NO . NO . NO . NO . NO . NO . NO . NO . NO . NO . NO . NO . NO . NO . NO
- NU . NU . NU . OB . OK . OR . OR . PA . PI . PI . PI . PI . PO . PO . PO
- RA . RA . RA . RA . RA . RA . RA . RA . RE . RE . RE . RI . RI . RI . RI
- RO . RO . RO . RO . RO . RU . RU . RU . SE . SI . SI . SO . SO . SO . SO
- SO . SU . SU . SI . TA . TE . TI . TI . TI . TI . TI . TI . TI . TO . TO . TO
- TO . TO . TO . TO . TO . TO . TO . TO . TO . TO . TU . TU . TU . UL . UM . UR
- VA . VA . VE . VE . VE . VI . VO . ZA . ZA . ZE . ZE . ZI . ZO . ZO . ZO

El la supraj 225 silaboj formu 75 trisilabajn vortojn de la jena signifo: 1.haremgardisto 2.frandaĵo 3.briligi 4.birdkriado 5.ndefinita 6. birdo 7.prezmalpliigo 8.parto de jaro 9.konciza 10.verkisto 11.birdo 12. malnova monero 13.rita vesto 14.haŭtŝvelaĵo 15.fanatikulo 16.florparto 17.insekto 18.speco de vertebro 19.arĥitektura stilo 20.paŝtistpoemeto 21.

- 21. trinkilo 22. sportisto 23. antikva vesto 24. hebrea pastro 25. alceli 26. debutanto 27. murmuri 28. trablovŝirmilo 29. vagulo 30. haŭtmalsano 31. glatigi 32. speco de vipero 33. juvelŝtono 34. elpeli 35. necivilizita 36. eta peltbesto 37. speco de tabloludo 38. akcento 39. mussimilanta besteto 40. havi 41. sprono de koko 42. manĝebla radiko 43. ĉarniro 44. komerco 45. volumenmezuro 46. honora signo 47. impona 48. alte taksi 49. purigi 50. haŭtelkreskaĵo 52. korpparto 53. artefarita fajraĵo 54. rusa longmezurilo 55. ilo de teksisto 56. speco de vento 57. parasita kreskaĵo 58. palpongano de insekto 59. maldika metalplato 60. speco de lacerto 61. speco de vento 62. muzika tono 63. zizifo 64. kavaleria soldato 65. plirapidigi 66. ornamaĵo 67. juvelŝtono 68. enigmo 69. riverfiŝo 70. rivernimfo 71. ekleziulara kunveno 72. serpentosimila fiŝo 73. timegpo 74. deklami 75. sukcese eviti.

N.B.: se vi trovas la ekzaktaj vortoj tiam la komencaj literoj de la 75 vortoj formos gravan admonon al la Esperantistaro.

+&+&+&+&+&+&+&+&+&+

B/ Studadanguleto:

Ĉi-sube la plibonigon de la tasko el la novembra numero (do komparu foje la ekzakta teksto ĉi-sube kun la erara teksto de la antaŭa studadanguleto)

PRO KE LI NE ESTIS AKURATA: Komercisto, kiu estis preciza je ĉio, donis iun tagon mendon al lignaĵisto. Sciante, ke la viro estis tre malzorgema kaj ofte promesis sed ne faris, li diris al li - "Kiam la laboraĵo estos finita" - "Proksiman jaŭdon" respondis la lignaĵisto - "se mi estas vivanta, vi havos ĝin. Jaŭdon venis kaj pasis sen la promesita laboro. Vespere la komercisto venis al la ĵurnalodicejo kaj demandis meti inter la mortanoncoj la nomon de la lignaĵisto. Tiu, kiam prenante la ĵurnalon proksiman tagon estis tre surprizita trovi sian nomon inter la mortanoncoj kaj iris demandi eksplikado al la presisto. Li estis irigita al la komercisto, kiu esprimis lian surprizon per: "Sed, vi promesis firme mian laboraĵon se vi vivis ankoraŭ kaj ĉar vi ne venis mi pensis ke vi estis morta."

= = = = =

Het wederkeerig werkwoord: - Het hier voor liggende werd reeds een maal behandeld in de cursus en in de werkvergadering. Doch benevens dat veel lezers nooit een cursus meemaakten of maar half voltooiden of lang reeds er uit "zijn, kan het ook zijn nut hebben dat de ouderen eens geschreven en klaar geformuleerd medekrijgen. Daarom is het hier op zijn plaats.

Er zijn in het Nederlandsch werkwoorden die echt wederkeerig zijn omdat van het onderwerp een handeling uitgaat die op het onderwerp weerkeert. Die werkwoorden worden alle weergegeven met "zich". Vb.: zich wasschen, zich afsaan, ik onderwerp mij, gij verdedigt U, enz. Zooals gij ziet zijn dat alle overgankelijke werkwoorden t.t.z. werkwoorden die een handeling uitdrukken die overgaat van het onderwerp (= de handeling stellende) op het voorwerp (= de handeling ondergaande) en de wederkeerigheid wordt alleen maar uitgedrukt door "zich". "Zich" het wederkeerig persoonlijk voornaamwoord. Deze werkwoorden vertalen men letterlijk in het Esperanto. Vb.: lavi sin, frapi sin, mi submetas min, vi defendas vin ktp.

Er zijn in het Nederlandsch ook werkwoorden die alleen maar naar den vorm wederkeerig zijn omdat zij ook "zich" hebben doch die geen eigenlijke wederkeerige werkwoorden zij omdat geen handeling van het onderwerp uitgaat dat op het onderwerp terugkeert. Bvb.: zich vervelen, zich verheugen, zich schamen enz. Het ware onlogisch hier in deze gevallen "zich" te vertalen. Immers zich vervelen, verheugen, schamen, enz. is niets anders dan verveling, vreugde, schaamte hebben of gevoelen. Ge vertaalt dus gewoon: enui, ĝoji, honto enz.

Maar er is nog een derde categorie werkwoorden, nml. deze met "worden" zooals bleek worden, rijk worden, vrekkelig worden, die een verandering van toestand aanduiden of die een proces aanduiden dat zich innerlijk in den mensch afspeelt, die dus wijzen op een meestal innerlijke wederkeerigheid. Die is 't ook weer eenvoudig. Men voegt na het werkwoord het achtervoegsel "igi": riĉigi, paliĝi, avariĝi.

En eindelijk is er een vierde categorie werkwoorden met sommige overgankelijke werkwoorden die ook nog een andere beteekenis kunnen hebben. Immers er is een verschil tusschen: "Ik begin mijn werk" en "Het werk begint". Tusschen: "Wij zullen de vergadering eindigen met het gebed" en "de vergadering eindigt". Tweemaal worden "beginnen" en "eindigen" gebruikt doch telkens met een andere beteekenis.

In het eerste voorbeeld zijn "beginnen" en "eindigen" overgankelijk als uitgaande van een onderwerp en rechtstreeks staande op een voorwerp: "Mi komencas mian laboron" "Ni finas la kunvenon per la preĝo". In het tweede geval is er weer spraak van een innerlijke wederkeerigheid. Het werk begint (zich in gang te zetten); de vergadering eindigt (houdt op te zijn) te bestaan, eindigt zijn bestaan); Deze gevallen worden nu weer weergegeven met behulp van iĝi: "La laboro konenciĝas" "la kunveno finiĝas".

Als oefening: - vertaal:

Schaam U dat ge zoo laat t'huis komt. - Ik verveel me nooit alleen doch het gezelschap verveelt me altijd (t.t.z. doet me verveeling hebben of gevoelen). - Zoo eindigden wij het kongres heelemaal anders dan het begonnen was. - Wij begonnen het immers met zeer veel hoop op goed vermaak en soliede arbeid en het eindigde daarentegen als een groote teleurstelling.

N.B.: deze maal is de oefening toch niet te lang?! Wanneer mag ik ook eens andere inzendingen verwachten dan altijd de 2 of 3 zelfde?

Alle inzendingen te sturen aan den voorzitter: F. Roose, G. Gezellelaan 15

+8+8+8+8+8+8+8+8+8+

ALIO ! HIER PROPAGANDA ! - Samideanoj !

Het is reeds den tweeden winter die wij moeten doormaken na het verschijnen van het eerste nummertje van onze "Mededeelingen". Hier zijn we nu reeds met het eerste nummertje van den tweeden jaargang.

Natuurlijk verlangt U enkele inlichtingen van het beheer betreffende het verlopen jaar ! Zichier dan enkele statistische gegevens:

Het tijdschrift werd gansch het jaar door zes gesamideanoj verdeeld (meer bepaald sedert het 3de nummer). Gewoonlijk werd het getal van 52 geplaatste nummers bereikt. De verschillende teksten besloegen regelmatig 4 tot 6 bladzijden pro-patria formaat. De uitgaven voor papier, stencils, duplicateurdrukken, enz. waren voor de zes eerste maandnummers hooger, voor de andere lager, dan de inkomsten, zoodanig dat de financiële balans stabiel is. De vooruitzichten voor den toekomenden jaargang zijn goed. We hebben papiervoorraad die het verbruik kan dekken.

Om de vlotheid van de plaatsing der "Mededeelingen" te vergrooten en te verbeteren hebben wij het volgende voor te stellen: Het is aan te raden dat elk lid van onze groep een abonnement op ons tijdschrift zou nemen voor gansch het loopend jaar 1943. De prijs hiervan is minimum slechts 15,-. Bij het aanbieden van dit nummer werd U reeds gevraagd hieraan te voldoen. Zoo U dit nog niet gedaan heeft stel U dan onmiddellijk in regel. Het is voor U en ons een groot gemak en U is niet meer onderhevig aan mogelijke prijsverhogingen.

Wij danken U bij x voorbaat.

Voor de Propagandadienst,
(Maertens Grégoire)

8 8 8 8 8 8 8 8

KIEL ONI ĜIN ESPERANTAS EN ESPERANTO ?

- Antaŭ okulo ne staras, doloro ne faras (Wat niet weet, dat niet doert)
- Homo pafas, Dio trafas
- Homo projektas, Dio direktas
- Homo proponas, Dio disponas
- Kion oni volas, tion oni povas (Waar een wil is, is een weg)
- Klopodi pri ĉies favoro estas malsaĝa laboro (Men kan het niet ieder naar den zin maken)
- Ne ekzistas fumo sen brulo (Geen rook zonder vuur; Men noemt geen koe bent of er is een vlekje aan)
- Kiu garantias trankvilon ne scias (Borgen baart zorgen)
- Kiu nenion valoras plej multe sin gloras (Holle vaten klinken 't hardst)
- Principi la dentojn (Op de tanden knarsen)
- Tenu kornojn dum alia prenas lakton
- Ĝagi por frenda festeno
- Iasi la fiŝojn en la akvo (De kerk in 't midden laten)
- La afero estas decidita
- La ĵeto estas farita
- Ĥeti tute senparenca (Kind noch kraai hebben)
- Se gut' al guto aliĝas, maro fariĝas (Veel kleintjes maken een groot)

o o o o o o o o
o o o o o o o o
o o o o o o o o
o o o o o o o o